

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

„(...) tradycja ziemiańsko – szlachecka u progu II wojny światowej była trwałym elementem polskiej tożsamości i kultury i w ten sposób była postrzegana przez całe społeczeństwo.”

(W. Mędrzecki, S. Rudnicki, J. Żarnowski, Społeczeństwo polskie w XX wieku, Warszawa 2003).

Ogólnopolski projekt edukacyjny

Utracone dziedzictwo - losy ziemian w XX wieku

dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
w roku szkolnym 2015/2016

IDEA PROJEKTU:

- **Słowo *dr. Andrzeja Zawistowskiego* Dyrektora Biura Edukacji Publicznej IPN:**

„*Jam Dwór Polski...*”

W podwarszawskich Pęcicach znajduje się niewielkie, acz piękne założenie pałacowo-parkowe. Nad wejściem do pałacu można przeczytać: „Jam Dwór Polski, co walczy mężnie i strzeże wiernie”. Ta inskrypcja świetnie definiuje to, czym były polskie dwory – ostoją narodowej tradycji, ośrodkiem lokalnego życia kulturalnego, wreszcie – ważnym ośrodkiem kultury agrarnej. To dlatego zaborcy w XIX w. niszczyli polskie gniazda szlacheckie, to dlatego jednym z pierwszych decyzji komunistycznej władzy było nie tylko odebranie majątku, ale też usunięcie rodzin ziemiańskich z ich domów. Dopiero po 1989 r. można było polskiemu ziemiaństwu przywrócić należne mu dobre imię. Jego dzieje przypomną uczestnicy projektu „*Utracone dziedzictwo – losy ziemian w XX wieku*”. To historia, która powinna być nam wszystkim bliska.

- **Słowo *dr. hab. Mariana Wolskiego* Wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego Oddział Kraków:**

Ziemiaństwo polskie wyłoniło się jako osobna warstwa społeczna u schyłku XVIII w. w wyniku zmian prawno-ustrojowych zapoczątkowanych Konstytucją 3-go Maja 1792 roku. Wówczas to po zniesieniu szlacheckiego monopolu posiadania ziemi także przedstawiciele innych warstw społecznych mogli dołączyć do grupy wielkich posiadaczy ziemskich. W praktyce jednak ziemiaństwo do II wojny światowej składało się w przytłaczającej większości z przedstawicieli szlachty. Do ziemiaństwa zaliczano też osoby nie posiadające majątków ziemskich czy leśnych, ale wywodzące się z tej warstwy i pielęgnujące w życiu codziennym wartości ziemiańskie, zawodowi wojskowi, naukowcy, politycy i dyplomaci.

W dziejach narodu polskiego ziemianie odegrali wyjątkową rolę. Jako grupa niezależna ekonomicznie, o szczególnie rozwiniętej pamięci historycznej, kształtowana w duchu patriotyzmu, honoru i bezinteresowności służby publicznej, predestynowana była do pełnienia przywódczej roli w życiu społecznym i politycznym. Z roli tej wywiązała się w pełni. Wszystkie organizacje i instytucje społeczne, gospodarcze, kulturalne, naukowe czy finansowe powstające w okresie niewoli narodowej na ziemiach polskich miały ziemian wśród swych założycieli i dobrodziejów. Dość wspomnieć tylko te działające w zaborze austriackim: Towarzystwo Rolnicze w Krakowie, Towarzystwo Gospodarskie we Lwowie, Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia w Krakowie, Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, Towarzystwo Przyjaciół Nauk, potem Akademię Umiejętności, Muzeum i Bibliotekę XX. Czartoryskich, Ossolineum we Lwowie, Towarzystwo Dobroczynności i wiele, wiele innych. Bez wsparcia materialnego i organizacyjnego ziemian nie byłoby też zrywów niepodległościowych, Centralizacji Lwowskiej 1798 roku, Powstań Listopadowego

1830/1831 i Styczniowego 1863 r., które choć zakończone niepowodzeniami militarnymi, podtrzymywały jednak świadomość narodową. Także i polskie władze emigracyjne opierały swą działalność na kapitałach pochodzących z ofiarności ziemian i arystokracji polskiej. To ze środków płynących z wielkich majątków ziemskich finansował działalność Hotel Lambert w Paryżu książę Adam Jerzy Czartoryski, zwany niekoronowanym królem Polski. W czasie i po zakończeniu I wojny światowej ziemianie włączyli się w działania zmierzające do odrodzenia polskiej państwowości. Walczyli w Legionach Piłsudskiego i Armii Hallera, wystawiali własnym kosztem oddziały wojskowe, które potem ścierały się z hordami bolszewickimi w 1919 i 1920 roku. Czynni byli też w polityce i dyplomacji, w Naczelnym Komitecie Narodowym i Komitecie Narodowym Polskim w Paryżu. W okresie II wojny światowej ziemianstwo polskie poddane zostało szczególnym represjom ze strony obu okupantów niemieckiego i rosyjskiego. Na terenach wcielonych na mocy paktu Ribbentrop-Mołotow do Rzeszy i Związku Sowieckiego zostali wygnani z rodzinnych domów, pozbawienie dorobku pokoleń, a nieraz i życia. Ci zaś, którzy pozostali w swych gospodarstwach na terenie Generalnego Gubernatorstwa po raz ostatni spełnili swój obowiązek wobec narodu i państwa polskiego, powołując do życia konspiracyjną organizację o nazwie „Tarcza-Uprawa”. Jej zadaniem było wspieranie materialne i organizacyjne państwa podziemnego i Armii Krajowej. Ziemianie dobrowolnie opodatkowali się na ten cel, stworzyli sieć informacyjną, wykorzystującą stosunki sąsiedzkie i rodzinne oraz szpitale i punkty opatrunkowe w dworach.

Wkraczające w lipcu 1944 na ziemie polskie wojska sowieckie i rodzimi renegaci natychmiast przystąpili do eksterminacji ziemian. Na terenach zajętych wszyscy właściciele i ich rodziny byli aresztowani, a część z nich, szczególnie niebezpieczna dla komunistów ze względu na szacunek społeczny i pełnione przed wojną funkcje publiczne, wywożona na wschód. Wkrótce potem na podstawie dekretu o t.zw. reformie rolnej z 6 IX 1944 r., jeszcze w czasie działań wojennych ziemian pozbawiono dorobku pokoleń, domów, pamiątek rodzinnych, zakazano przebywania w promieniu 30 km od miejsca dotychczasowego zamieszkania i skazano na poniewierkę i pogardę. Po wojnie, przez długie dziesięciolecia, propaganda komunistyczna zakłamywała prawdę o dziejowej roli ziemian, przedstawiając nieprawdziwy obraz ich życia i wyznawanych wartości. Dotąd, w niepodległej już Polsce nie dokonano rozliczenia z tą tragiczną przeszłością. Zrabowane domy i ziemie sprzedawane są przez państwo w trzeciej ręce, pamiątki rodzinne przetrzymywane w muzeach. Ziemianie nie usłyszeli od władz państwowych nawet słowa przeprosin.

Mimo wszystko, Polacy chętnie poznają ziemiańską przeszłość, materialne i niematerialne pamiątki życia przedstawicieli tej warstwy społecznej, dostrzegając w wyznawanych przez nich wartościach silne podstawy rozwoju i pomyślności kraju. To właśnie wartości kultywowane przez ziemian polskich są tym, co grupa ta, choć usunięta przemocą z polskiego pejzażu, nadal ma narodowi do zaoferowania. To postępowanie nacechowane poczuciem honoru, bezinteresownością, patriotyzmem i odpowiedzialnością za kraj i naród.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU:

Słowo Aleksandra Palczewskiego Małopolskiego Kuratora Oświaty:

Projekt poświęcony polskiemu ziemiaństwu ma charakter ogólnopolski i kierujemy go do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu Polski.

Naszym zamierzeniem jest przywracanie wspólnej pamięci roli ziemiaństwa w polskiej historii, którą to rolę i samo istnienie tej warstwy społecznej po przejściu w Polsce władzy przez komunistów usiłowano wyrugować ze świadomości narodu.

Chcemy przybliżyć uczniom etos, losy i znaczenie polskiego ziemiaństwa w okresie obejmującym schyłek czasu zaborów, rewolucję bolszewicką, I wojnę światową, wojnę polsko – sowiecką, dzieje II Rzeczypospolitej Polskiej, II wojnę światową, rządy komunistyczne aż po lata przełomu politycznego w roku 1989.

W historii Polski i polskiej kulturze swoistym symbolem stał się ziemiański dwór. Przywołajmy postaci naszych rodaków wywodzących się z ziemiańskich rodzin i dworów znajdujących się w różnych stronach Polski, i przypomnijmy nazwy ich siedzib: Jan Kochanowski – Sycyna, Czarnolas, Mikołaj Rej – Nagłowice, Tadeusz Rejtan – Hruszówka, Tadeusz Kościuszko - Mereczowszczyzna, Józef Wybicki - Manieczki, Będomin, Kazimierz Pułaski - Warka, Aleksander Fredro – Nienadowa, Cyprian Kamil Norwid - Głuchy, Adam Mickiewicz – Zaosie, Czombrów, Maryla Wereszczakówna – Tuchanowicze, Józef Ignacy Kraszewski - Romanów, Stanisław Moniuszko - Ubiel, Ignacy Jan Paderewski - Kuryłówka, Eliza Orzeszkowa - Miłkowszczyzna, Romuald Traugutt - Szostaków, Wincenty Pol – Kalnica, Kazimierz i Włodzimierz Tetmajerowie – Ludźmierz, Henryk Sienkiewicz – Wola Okrzejska, Maria Rodziewiczówna – Hruszowa, Zofia Kossak – Szczucka – Kośmin, Nowosielica, Górki Wielkie, Józef Piłsudski - Pikieliszki, Zułów, Marian Zdziechowski – Nowosiółki i Suderwa, gen. Tadeusz Bór – Komorowski - Chorobród, rotmistrz Witold Pilecki – Sukurcze.

„Zagłada polskiego dworu i całej związanej z nim cywilizacji nastąpiła w dwóch zasadniczych etapach. Pierwszy... przypadł na lata 1917 – 1918, kiedy to w ciągu kilkunastu miesięcy rewolucja rosyjska... zmiotła polskie ziemiaństwo na rozległym obszarze kresowym, przede wszystkim na Wołyniu i Podolu... Ostateczny cios kulturze szlacheckiego dworu przyniósł... dekret z 1944 roku o reformie rolnej, a właściwie o brutalnym wywłaszczeniu całej warstwy społecznej...(J.K. Ostrowski, Dwór polski w starej fotografii). Wspomniany dekret PKWN i represje komunistów oznaczały dla ziemian koniec ich świata.

W okresie po II wojnie światowej w propagandzie komunistycznej polskie ziemiaństwo przedstawiano wyłącznie w negatywnym świetle. Zwracano uwagę na konflikt dworu ze wsią, wyzysk chłopów i egoizm grupowy ziemiaństwa. Pierwszą próbą obiektywnego spojrzenia na znaczenie ziemiaństwa były opracowania historyków pod kierunkiem Janiny Leskiewiczowej pod koniec lat osiemdziesiątych XX wieku. W tych książkach oraz w coraz częściej publikowanych wspomnieniach ziemian podkreślano społeczne, polityczne i kulturalne znaczenie ziemiaństwa dla polskiej wsi i polskiego państwa, a w szczególności misję służby na rzecz państwa wynikającej z tradycji niepodległościowych.

Uczestnikom projektu proponujemy udział w konferencji, sesji naukowo-edukacyjnej i warsztatach w ramach których przewidziano wykłady, pokazy filmów, pracę z tekstem źródłowym i spotkania z żyjącymi jeszcze świadkami. Główną częścią projektu jest konkurs dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Zadaniem uczestników konkursu będzie przygotowanie pracy na podstawie dostępnej literatury oraz zgromadzonych dokumentów, wspomnień i materiału ikonograficznego. Forma pracy (do wyboru): praca pisemna o charakterze historycznym, badawczym lub praca multimedialna. Dla zwycięzców przewidziano atrakcyjne nagrody, dla wszystkich – ciekawe lekcje historii.

PATRONAT HONOROWY:

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, *dr Łukasz Kamiński*

Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego, *Marcin K. Schirmer*

Prezes Polskiej Akademii Umiejętności, *prof. Andrzej Białas*

Prezes Zarządu Fundacji Książąt Czartoryskich, *dr hab. Marian Wołkowski-Wolski*

PATRONAT MEDIALNY:

Pamięć.pl Biuletyn IPN

Wiadomości Ziemiańskie

ADRESACI:

uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu Polski
nauczyciele, dyrektorzy wszystkich typów szkół i placówek oświatowych.

TERMIN:

listopad 2015 r. - czerwiec 2016 r.

CELE:

- Zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski w kontekście losów ziemiaństwa.
- Odkrywanie historii dworów i ich właścicieli ze szczególnym uwzględnieniem udziału ziemian w życiu narodu.
- Przedstawienie skutków komunistycznej reformy rolnej z 1944 r., którą wielu ziemian uznało za koniec ich świata.
- Spotkanie ze świadkami historii, członkami Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego i dokumentowanie ich historii.

ELEMENTY PROJEKTU:

- Konferencje w poszczególnych województwach – inauguracja projektu / listopad 2015 r./.
- Warsztaty w poszczególnych województwach dla uczniów i nauczycieli / listopad – grudzień 2015 r./.
- Konkurs: etap szkolny, wojewódzki i ogólnopolski / listopad 2015 r. – czerwiec 2016 r./.

- Sesja naukowo – edukacyjna w Krakowie dla uczestników etapu ogólnopolskiego i ich opiekunów naukowych /10 czerwca 2016 r./.

PROGRAM KONFERENCJI WOJEWÓDZKICH – inauguracja projektu:

- Rola ziemiaństwa w dziejach Polski – próba bilansu na płaszczyźnie politycznej, kulturowej i gospodarczej.
- Ziemiański styl życia i system wartości.
- Opowieść o końcu świata ... reforma rolna. Losy ziemiaństwa po wywłaszczeniu.
- Spotkanie ze świadkiem historii.
- Prezentacja założeń i regulaminu konkursu.

PROGRAM WARSZTATÓW:

- Wprowadzenie do tematu.
- Vademecum reportera historycznego.
- Praca z tekstami źródłowymi, wywiadami i materiałami filmowymi.
- Spotkanie ze świadkiem historii.
- Dyskusja.
- Konsultacje dla uczestników konkursu i ich opiekunów naukowych.

ZASADY KONKURSU:

- Uczestnikami konkursu mogą być uczniowie / zespoły uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych z całego kraju.
- Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest zgłoszenie udziału poprzez **wypełnienie elektronicznego formularza dostępnego na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Krakowie.**
- Kategorie konkursowe - forma pracy (do wyboru): praca pisemna o charakterze historycznym lub praca multimedialna.
- Konkursowi towarzyszą: konferencja inauguracyjna projekt oraz warsztaty dla uczniów i nauczycieli. Udział w nich nie jest obowiązkowy.

PROGRAM SESJI NAUKOWO-EDUKACYJNEJ – podsumowanie projektu:

- Losy rodzin ziemiańskich zaplecione z burzliwą historią Europy.
- Prezentacja wystawy IPN OBEP w Poznaniu, IPN OBEP w Warszawie oraz PTZ „*Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX wieku*”.
- Spotkanie ze świadkiem historii.
- Podsumowanie konkursu i prezentacja wybranych prac konkursowych.
- Wręczenie dyplomów i nagród laureatom i finalistom konkursu.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O PROJEKCIE będą przekazywane na stronie internetowej Komitetu Organizacyjnego: www.ipn.gov.pl www.ziemianie.org.pl
www.kuratorium.krakow.pl

REGULAMIN OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU
Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX
dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

ZASADY OGÓLNE

§ 1

1. Organizatorem konkursu *Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX* zwanego dalej Konkursem jest Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Krakowie, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Krakowie oraz Kuratorium Oświaty w Krakowie.
2. Współorganizatorem konkursu jest Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w: Białymstoku, Gdańsku, Lublinie, Poznaniu i Rzeszowie.
3. Konkurs jest realizowany w ramach Ogólnopolskiego projektu edukacyjnego *Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX*.
4. Przedsięwzięcia towarzyszące konkursowi: konferencje wojewódzkie i warsztaty dla uczniów i nauczycieli.

§ 2

1. Konkurs przeprowadza Ogólnopolska Komisja Konkursowa powołana przez Małopolskiego Kuratora Oświaty. Siedzibą Komisji jest Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, 31-012 Kraków, ul. Reformacka 3.

§ 3

1. Cele konkursu:
 - 1) Przywrócenie pamięci o roli społecznej, politycznej i kulturalnej ziemiaństwa, jego tradycji w walkach niepodległościowych oraz martyrologii.
 - 2) Poznawanie i dokumentowanie często trudnej i dramatycznej historii ziemian.
 - 3) Kształtowanie umiejętności poszukiwania i analizowania oraz krytycznego podejścia do zgromadzonych informacji zawartych w różnych źródłach.
 - 4) Rozwijanie pasji badawczej uczniów.

§ 4

1. Konkurs ma charakter otwarty i skierowany jest do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu Polski.
2. Konkurs jest przeprowadzany w:
 - 1) dwóch grupach wiekowych: gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna;
 - 2) dwóch kategoriach: praca pisemna i praca multimedialna;
 - 3) trzech etapach: szkolnym, wojewódzkim i ogólnopolskim.
3. Przystąpienie uczniów do Konkursu jest równoznaczne z akceptacją Regulaminu Konkursu.

§ 5

1. Prace konkursowe:
 - 1) Uczestnik/ zespół przygotowuje pracę konkursową w wybranej kategorii:
 - a) **praca pisemna**, np. biografia, opowiadanie, dziennik i inne (*maksymalnie 20 stron, wydruk komputerowy wraz z wersją elektroniczną tekstu – płyta CD*). Praca może być wzbogacona o zdjęcia, dokumenty itp.;
 - b) **praca multimedialna**, np. film dokumentalny - reportaż, wywiad ze świadkiem, audycja; reportaż radiowy i inne (nie więcej niż 20 minut, płyta DVD); prezentacja multimedialna (nie więcej niż 30 slajdów).
2. Pracę pisemną przygotowuje uczestnik indywidualnie, z zastrzeżeniem § 9 ust. 3.
3. Pracę multimedialną przygotowuje zespół (liczący nie więcej niż 4 osoby).
4. Praca przygotowana przez uczestnika lub zespół powinna:
 - 1) mieć twórczy charakter;
 - 2) opierać się na źródłach historycznych (np. wspomnienia, pamiętniki, listy, dokumenty, fotografie, prasa, wywiady, nagrania, filmy) i poprzez te źródła opisywać historię dworów i ich właścicieli ze szczególnym uwzględnieniem ich dalszych dziejów po wysiedleniu;
 - 3) zawierać bibliografię z podaniem źródeł historycznych.
5. Do pracy powinna być dołączona metryczka, zgodnie z wzorem (załącznik nr 1 do Regulaminu).
6. Prace zgłaszane wcześniej w innych konkursach, opublikowane w całości lub w części przed rozstrzygnięciem konkursu, skopiowane z Internetu oraz prace, które nie będą spełniały kryteriów przedstawionych w Regulaminie podlegają odrzuceniu. Organizator powiadamia Zgłaszającego o powodach odrzucenia pracy. Organizator nie przewiduje możliwości odwołania w tym przypadku.

§ 6

1. W każdej z kategorii konkursu zostaną wyłonieni laureaci i finaliści.
2. Laureaci i finaliści konkursu otrzymają zaświadczenia Małopolskiego Kuratora Oświaty.
3. Laureaci konkursu otrzymają nagrody ufundowane m.in. przez Organizatorów.

§ 7

1. Szczegółowy harmonogram konkursu:

Termin	Wydarzenie
listopad 2015 r.	Zamieszczenie informacji o konkursie na stronie internetowej Organizatorów i Współorganizatorów.
do 30 listopada 2015 r.	Zgłaszanie udziału w konkursie poprzez elektroniczny formularz dostępny na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Krakowie (<i>zakładka edukacja patriotyczna i obywatelska</i>) http://kuratorium.krakow.pl/index?ac=111&id=11858
do 2 marca 2016 r.	Przedłożenie przez uczestnika konkursu swojej pracy komisji szkolnej.
do 23 marca 2016 r.	<ul style="list-style-type: none">▪ Wyłonienie przez komisję szkolną nie więcej niż 5 prac, które uzyskały najwyższą liczbę punktów.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przesłanie do danej komisji wojewódzkiej (siedziby komisji – załącznik nr 3) protokołu z eliminacji szkolnych wraz z wyłonionymi pracami uczniów.
do 25 kwietnia 2016 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyłonienie przez poszczególne komisje wojewódzkie spośród nadesłanych prac nie więcej niż 3, które uzyskały największą liczbę punktów. ▪ Opublikowanie na stronie internetowej Organizatorów / Współorganizatorów konkursu listy zwycięzców etapu wojewódzkiego.
do 6 maja 2016 r.	Przesłanie do komisji ogólnopolskiej protokołu z eliminacji wojewódzkich wraz z wyłonionymi pracami uczniów.
do 13 maja 2016 r.	Opublikowanie przez komisję ogólnopolską listy finalistów, tj. uczestników etapu ogólnopolskiego na stronie internetowej Organizatorów konkursu.
10 czerwca 2016 r.	Etap ogólnopolski – eliminacje ustne w Krakowie i Gala finałowa konkursu.
do 16 czerwca 2016 r.	Opublikowanie listy laureatów na stronie internetowej Organizatorów konkursu.

§ 8

1. Informacje dotyczące organizacji, przebiegu i wyników konkursu będą przekazywane poprzez stronę internetową Organizatorów: www.ipn.gov.pl www.ziemianie.org.pl www.kuratorium.krakow.pl (zakładka edukacja patriotyczna i obywatelska) <http://kuratorium.krakow.pl/index?ac=111&id=11858> oraz na stronie internetowej właściwego Współorganizatora w odniesieniu do uczestników konkursu z danego województwa.

PRZEBIEG KONKURSU

§ 9

1. Szkoła zgłasza swój udział w konkursie poprzez **wypełnienie elektronicznego formularza dostępnego na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Krakowie www.kuratorium.krakow.pl** (zakładka ed. patriotyczna i obywatelska).
2. **Etap szkolny** przeprowadzany jest przez szkolną komisję konkursową powołaną przez dyrektora szkoły. W jej skład wchodzi co najmniej jeden nauczyciel historii.
3. Uczestnik konkursu / zespół przygotowuje samodzielnie lub pod kierunkiem nauczyciela (opiekuna naukowego) pracę, o której mowa w § 5.
4. Pracę przedkłada szkolnej komisji (w zależności od wybranej kategorii odpowiednio w formie wydruku komputerowego i zapisu elektronicznego na płycie CD w formacie Word lub na płycie DVD).
5. Komisja szkolna wyłania **nie więcej niż pięć prac**, które uzyskały najwyższą liczbę punktów. Rozstrzygnięcie komisji jest ostateczne.
6. Komisja szkolna przesyła do komisji wojewódzkiej wyłonione prace wraz z protokołem z przebiegu eliminacji szkolnych, zgodnie z wzorem (załącznik nr 2 do Regulaminu).
7. Siedziby komisji wojewódzkiej określa załącznik nr 3 do Regulaminu.

8. **W przypadku, gdy na terenie danego województwa nie zostanie powołana komisja wojewódzka zadania tej komisji przejmuje komisja wojewódzka w Krakowie.**
9. Komisja szkolna prowadzi dokumentację konkursu i zabezpiecza prace uczniów do 31 sierpnia 2016 r.

§ 10

1. **Etap wojewódzki** organizuje i przeprowadza wojewódzka komisja konkursowa powołana przez właściwego współorganizatora w danym województwie.
2. Komisja wojewódzka spośród nadesłanych prac wyłania **w każdej z kategorii nie więcej niż trzy**, które uzyskały najwyższą liczbę punktów. Komisji przysługuje również możliwość wyróżnienia poszczególnych prac. Rozstrzygnięcie komisji jest ostateczne.
3. Komisja wojewódzka publikuje listę zwycięzców etapu wojewódzkiego na stronie internetowej właściwego współorganizatora.
4. Komisja wojewódzka przesyła:
 - 1) wyłonione prace wraz z protokołem z przebiegu eliminacji wojewódzkich, zgodnie z wzorem (załącznik nr 4 do Regulaminu) do komisji ogólnopolskiej na adres Oddział IPN w Krakowie, 31-012 Kraków, ul. Reformacka 3 z dopiskiem Ogólnopolski Konkurs *Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX*;
 - 2) wersję elektroniczną protokołu do Przewodniczącego Komisji Ogólnopolskiej (e-mail: marcin.chorazki@ipn.gov.pl).
5. Komisja wojewódzka może zorganizować uroczyste podsumowanie etapu wojewódzkiego konkursu.
6. Komisja wojewódzka prowadzi dokumentację konkursu i zabezpiecza prace uczniów do 31 sierpnia 2016 r.

§ 11

1. **Etap ogólnopolski** organizuje i przeprowadza ogólnopolska komisja konkursowa powołana przez Małopolskiego Kuratora Oświaty.
2. Komisja ogólnopolska na podstawie danych z wojewódzkich komisji konkursowych publikuje **listę finalistów, tj. uczestników etapu ogólnopolskiego** na stronie internetowej Organizatorów konkursu.
3. **Etap ogólnopolski zostanie przeprowadzony w dniu 10 czerwca 2016 r. (piątek) w Krakowie.**
4. Uczestnik etapu ogólnopolskiego:
 - 1) mając do dyspozycji 10 minut, **ustnie prezentuje swoją pracę** - uzasadnia wybór tematu, przedstawia pracę, dokonuje analizy i oceny zebranego materiału źródłowego;
 - 2) odpowiada na pytania dotyczące jego pracy.
5. Przedmiotem oceny komisji są wyłącznie ustna prezentacja praca i udzielone przez uczestnika odpowiedzi. Uwaga: Komisja ogólnopolska nie zapoznaje się z pracami konkursowymi i nie ocenia ich – było to zadaniem komisji wojewódzkiej.
6. Wypowiedź oceniana jest wg kryteriów stanowiących załącznik nr 5 do Regulaminu.
7. Komisja ogólnopolska wyłania **w każdej kategorii nie więcej niż pięciu laureatów konkursu**, którzy w postępowaniu na etapie ogólnopolskim uzyskali najwyższą liczbę punktów.

8. Rozstrzygnięcie komisji jest ostateczne.
9. Komisja ogólnopolska publikuje listę laureatów na stronie internetowej Organizatorów konkursu.
10. Komisja ogólnopolska organizuje w Krakowie uroczyste zakończenie konkursu w dniu przeprowadzenia etapu ogólnopolskiego, tj. 10 czerwca 2016 r.
11. **Małopolski Kurator Oświaty pokrywa koszty noclegu uczestników i ich opiekunów w Krakowie z 9 na 10 czerwca 2016 r.**
12. Komisja ogólnopolska prowadzi dokumentację konkursu i zabezpiecza prace uczniów do 31 sierpnia 2016 r.

§ 12

1. Zasady oraz procedury sprawdzania i oceniania prac:
 - 1) W etapie szkolnym praca ucznia jest oceniana przez nauczycieli szkoły;
 - 2) W etapie wojewódzkim praca ucznia jest oceniana niezależnie od siebie przez dwóch członków komisji wojewódzkiej.
2. Praca ucznia oceniana jest według następujących kryteriów:
 - 1) wartość merytoryczna i zgodność z tematem (0-6);
 - 2) analiza i wykorzystanie zebranego materiału rzeczowego i źródłowego (0-6);
 - 3) twórcze podejście do tematu, oryginalność pomysłu (0-6);
 - 4) kompozycja, język, styl (0-4).
3. W etapie ogólnopolskim wypowiedź ucznia oceniana jest przez członków komisji ogólnopolskiej wg kryteriów stanowiących załącznik nr 5 do Regulaminu.

§ 13

1. Prace uczestników konkursu nie będą zwracane autorom.
2. Organizator zastrzega sobie prawo wykorzystania prac uczestników konkursu do celów naukowych i edukacyjnych oraz ich nieodpłatnej publikacji - we fragmentach lub w całości - na zasadach określonych w oświadczeniu Uczestnika konkursu, zawartym w „Metryczce pracy”.
3. Autorzy zachowują prawo do samodzielnej publikacji swoich prac konkursowych, pod warunkiem, że w publikacji zamieszczą informację o następującej treści: Praca została przygotowana i wykorzystana w Ogólnopolskim Konkursie *Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX* zorganizowanym przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Krakowie, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Krakowie oraz Kuratorium Oświaty w Krakowie.
4. Dane osobowe uczestników konkursu podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz.1182).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 14

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem decyduje Organizator Konkursu.

2. Organizatorowi przysługuje prawo do wprowadzania zmian w niniejszym Regulaminie. Wszelkie zmiany stają się obowiązujące po opublikowaniu ich na stronie internetowej Organizatorów: www.ipn.gov.pl www.ziemianie.org.pl www.kuratorium.krakow.pl (*zakładka edukacja patriotyczna i obywatelska*).
3. Szczegółowych informacji udzielają:

Marcin Chorążki, Przewodniczący Ogólnopolskiej komisji Konkursowej
e-mail: marcin.chorazki@ipn.gov.pl

Anna Pawlikowska-Wójcicka st. wizytator Kuratorium Oświaty w Krakowie
e-mail: anna.pawlikowska@kuratorium.krakow.pl

PROPOZYCJA LITERATURY DO EWENTUALNEGO WYKORZYSTANIA **Strony internetowe:**

http://ipn.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0018/65511/1-33038.pdf
<http://www.dworymalopolski.pl/>
<http://szlakimalopolski.mik.krakow.pl/?szlaki=dwory-malopolski>
<http://www.historia.uwazamrze.pl/artukul/1005554.html>
<http://dniedziedziectwa.pl/teka/architektura-swiecka/>
<http://pamiec.pl/pa/biblioteka-cyfrowa/biuletyn-instytutu-pam/10177,nr-32011.html>

Publikacje ogólnokrajowe i regionalne (publicystyka i wspomnienia):

1. Biuletyn IPN, nr 3/11, s. 53-59, 102-108, 115-123.
2. B. Caillot Dubus, M. Brzeziński, *Adam i Jadwiga Czartoryscy. Fotografie i wspomnienia*, Warszawa 2013.
3. M. Chorążki, *Bohater z przypadku?*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” listopad 2003, nr 11 (34).
4. M. Chorążki, *Ziemianin Krzysztof Morstin, żołnierz Armii Krajowej w materiałach archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie*, „Biblioteczka Wielicka” 2007, z. 63.
5. M. Chorążki, *Rodzina Włodków z Dąbrowicy w materiałach Służby Bezpieczeństwa*, „Biblioteczka Wielicka” 2009, z. 83.
6. M. Chorążki, *Konspiracyjna „Uprawa”*, „Dziennik Polski”, nr 40, 17 lutego 2012.
7. B. Gołombiowska, *W jednej walizce. Polska arystokracja na emigracji w Kanadzie*, Brzezia Łąka 2011.
8. J. Jabłoński, *Wpisany w wiek zmian. Pamiętnik samorządowca*, Pniewo 2013.
9. R. Gumiński, *W nurcie wydarzeń*, Warszawa 2005.
10. T. A. Pruszek, *O ziemiańskim świętowaniu. Tradycje świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy*, Warszawa 2006.
11. S. M. Przybyszewski, *Ziemianie, pałace, dwory i dworki nad Nidzicą i Szreniawą, Kazimierza Wielka* 2007.
12. K. Radziwiłł, *Pamiętniki: od feudalizmu do socjalizmu bezpośrednio*, Warszawa 2000.
13. *Relacje wojenne ziemian. Perspektywa dwóch pokoleń*, Kraków 2013.
14. H. Sobierajski, A. Dyszyński, *Hubal mjr Henryk Dobrzański 1897-1940*, Warszawa 1997.

15. F. Starowieyski, *Franciszka Starowieyskiego opowieść o końcu świata*, Warszawa 1994.
16. J. Sypień, *Dwory szlacheckie ziemi olkuskiej*, Olkusz 2012
17. J. J. Szczepański, *Trzy czerwone róże*, Kraków 1982.
18. M. Żółtowski, *Tarcza Rolanda*, Kraków 1989.
19. M. Żółtowski, *Leon Krzeczunowicz. „Uprawa”–„Tarcza”*, Łaski 2004.
20. M. Żółtowski, *To wszystko działo się naprawdę. Wojsko /Wojna/„Uprawa”– „Tarcza”*, Warszawa 2002.

Publikacje naukowe (do wykorzystania wybrane fragmenty):

21. *Dziedzictwo. Ziemianie polscy*, Kraków 1996.
22. M. Chorążki, Jan Marian Włodek – *Między Sonderaktion Krakau a reformą rolną. Wspomnienia okupacyjne z Dąbrowicy i Krakowa*, „Zeszyty Historyczne WiN-u” 2009, nr 31.
23. M. Chorążki, *Ziemianie wobec wojny. Postawy właścicieli ziemskich województwa krakowskiego w latach 1939-1945*, Kraków 2010.
24. T. Epsztein, *Edukacja dzieci i młodzieży w polskich rodzinach ziemiańskich na Wołyniu, Podolu i Ukrainie w drugiej połowie XIX wieku*, Warszawa 1998.
25. J. Gapys, *Postawy społeczno - polityczne ziemiaństwa w latach 1939-1945 (na przykładzie dystryktu radomskiego)*, Kielce 2003.
26. K. Jasiewicz, *Lista strat ziemiaństwa polskiego 1939–1956*, t. 1-2, Warszawa 1995.
27. M. Kwaśnik, *Balice, nasze dziedzictwo*, Kraków 2005.
28. A. Łuczak, *Utracone decorum. Grabież dóbr kultury z majątków ziemiaństwa polskiego w Wielkopolsce w czasie okupacji niemieckiej w latach 1939-1945*, Warszawa-Poznań 2011.
29. M. B. Markowski, *Obywatele ziemscy w województwie kieleckim: 1918-1939*, Kielce 1993.
30. W. Molik, *Życie codzienne ziemiaństwa wielkopolskiego w XIX i na początku XX wieku*, Poznań 1999.
31. K. Samusik, J. Samusik, E. Kozłowska-Świątkowska, *Dwory i pałace Podlasia*, Białystok 2003.
32. M. Schirmer, *Dwory i majątki ziemskie w okolicach Łomży*, Warszawa 2007.
33. *Szlachta i ziemiaństwo na Pomorzu w dobie nowożytnej XVI-XX wieku. Przemiany struktur wewnętrznych. Materiały sympozjum w Toruniu 9 IV 1992 r.*, pod red. Jerzego Dygdały, Toruń 1993.
34. M. Ustrzycki, *Ziemianie polscy na Kresach 1864–1914. Świat wartości i postaw*, Kraków 2006.
35. A. Wardacka, *Ziemiaństwo polskie powiatu chojnickiego do 1939 r.*, Chojnice 2009.
36. I. Wolikowska, *Bolszewicy w polskim dworze*, Łomża 1990.
37. A. Wolska, *Ziemianie, pomiędzy rzeczywistością a wspomnieniem*, Kraków 1998.
38. *Zagłada dworów w województwie białostockim po roku 1939*, pod red. E. Rogalewskiej i Ł. Lubicz-Łapińskiego, Białystok 2012.
39. *Ziemianie Polscy XX wieku. Słownik biograficzny*, część 1-10, Warszawa 1999-2013.
40. *Ziemiaństwo polskie 1920-1945: zbiór prac o dziejach warstwy i ludzi*, pod red. J. Leskiewiczowej, Warszawa 1988.

M E T R Y C Z K A P R A C Y

Konkurs ogólnopolski

„Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX”
dla uczniów /gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

Kategoria: gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna praca pisemna, praca multimedialna, <i>proszę podkreślić właściwe</i>	
Tytuł pracy:	
Imię i nazwisko autora/autorów pracy	Data i miejsce urodzenia
Kontakt do autora/autorów pracy (tel., e-mail)	Nazwa szkoły, adres, telefon, e-mail szkoły
Imię i nazwisko opiekuna naukowego	
Kontakt do opiekuna naukowego (tel. e-mail)	

Oświadczam, że zgłoszona do niniejszego konkursu praca pn.

.....
jest wynikiem własnej twórczości i nie narusza praw autorskich oraz jakichkolwiek innych praw innych osób oraz, że nie została zgłoszona do innych konkursów o podobnej tematyce.

.....
(imię i nazwisko Uczestnika konkursu / rodziców, opiekunów prawnych w przypadku Uczestnika niepełnoletniego)

Wyrażam zgodę na umieszczenie moich danych osobowych w bazie danych organizatorów konkursu oraz ich przetwarzanie, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.) w celu przeprowadzenia konkursu oraz dalszego wykorzystania prac.

Udzielam niniejszym nieograniczonej w czasie i przestrzeni nieodpłatnej licencji na wykorzystanie przez Organizatorów, niezależnie, na równych prawach mojej pracy na następujących polach eksploatacji:

- a) utrwalanie lub zwielokrotnianie w całości lub w części, jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie, niezależnie od formatu, systemu lub standardu, w tym wprowadzanie do pamięci komputera oraz trwale lub czasowe utrwalanie lub zwielokrotnianie takich zapisów, włączając w to sporządzanie ich kopii oraz dowolne korzystanie i rozporządzanie tymi kopiami,
- b) wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy,
- c) tworzenie nowych wersji i adaptacji (tłumaczenie, przystosowanie, zmianę układu lub jakiegokolwiek inne zmiany),
- d) publiczne rozpowszechnianie, w szczególności wyświetlanie, publiczne udostępnianie w ten sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, w szczególności elektroniczne udostępnianie na żądanie,
- e) rozpowszechnianie w sieci Internet oraz w innych sieciach,
- f) nadawanie za pomocą fonii i wizji, w sposób bezprzewodowy (drogą naziemną i satelitarną) lub w sposób przewodowy, w dowolnym systemie i standardzie, w tym także poprzez sieci kablowe i platformy cyfrowe,
- g) zezwolenie na tworzenie opracowań, przeróbek, adaptacji utworu oraz rozporządzenie i korzystanie z takich opracowań na wszystkich polach eksploatacji określonych w niniejszej umowie,
- h) prawo do wykorzystywania do celów marketingowych lub promocji, w tym reklamy, sponsoringu, promocji, a także do oznaczania lub identyfikacji działalności Zamawiającego, a także do celów edukacyjnych i naukowych.

.....
.....
.....
(miejsce, data, podpis Autora/ Autorów pracy – rodziców, opiekunów prawnych w przypadku Autora niepełnoletniego)

pieczętka szkoły

miejsowość, data

Protokół z etapu szkolnego (wzór)

Konkurs ogólnopolski

„Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX”

dla uczniów /gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

(proszę wybrać właściwe)

Województwo:

Pełna nazwa szkoły:

Telefon, Adres

Liczba **wszystkich** uczniów biorących udział w eliminacjach szkolnych:

Uczniowie, których indywidualne prace zostały przesłane do Komisji Wojewódzkiej
– kategoria: **praca pisemna**

Lp	Nazwisko ucznia	Imię ucznia	Liczba uzyskanych punktów wg kryteriów § 12. 2 Regulaminu:	Imię i nazwisko nauczyciela opiekuna naukowego
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Zespoły uczniów (nie więcej niż 4 osoby), których prace zostały przesłane do Komisji Wojewódzkiej – kategoria: **praca multimedialna**

Zespół nr	Nazwisko ucznia	Imię ucznia	Liczba uzyskanych punktów wg kryteriów § 12. 2 Regulaminu:	Imię i nazwisko nauczyciela opiekuna naukowego
1.	1. 2. 3. 4.			

2.	1. 2. 3. 4			
3.	1. 2. 3. 4			
4.	1. 2. 3. 4			
5.	1. 2. 3. 4			

Ewentualne dodatkowe informacje o przebiegu konkursu:

.....
.....
.....

Podpisy członków Komisji Konkursowej:

Przewodniczący:

Członkowie:
.....

Dyrektor szkoły

SIEDZIBY KOMISJI WOJEWÓDZKICH

Konkurs ogólnopolski

„Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX”

dla uczniów /gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Województwo	Nazwa i adres komisji wojewódzkiej / kontakt
1.	LUBELSKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Lublinie ul. Szewska 2, 20-086 Lublin dr Tomasz Osiński, tel. 81 536-34-65, e-mail: tomasz.osinski@ipn.gov.pl
2.	MAŁOPOLSKIE ŚWIĘTOKRZYSKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Krakowie ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków dr Marcin Chorążki, główny specjalista tel. 12 289 20 67, e-mail: marcin.chorazki@ipn.gov.pl Anna Pawlikowska-Wójcicka, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Krakowie, tel. 12 448 11 35, e-mail: anna.pawlikowska@kuratorium.krakow.pl
3.	PODKARPACKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Rzeszowie ul. Słowackiego 18, 35-060 Rzeszów Bogusław Kleszczyński, inspektor, tel. 17 860-60-23, e-mail: boguslaw.kleszczynski@ipn.gov.pl
4.	PODLASKIE WARMIŃSKO- MAZURSKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Białymstoku ul. Warsztatowa 1A, 15-637 Białystok dr Łukasz Lubicz-Łapiński, specjalista, tel. 85 66 45 785, e-mail: lukasz.lubicz@ipn.gov.pl
5.	POMORSKIE KUJAWSKO-POMORSKIE ZACHODNIOPOMORSKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Gdańsku ul. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk Krzysztof Drazba, kierownik Referatu Edukacji Historycznej, tel. 58 668 49 07, 784 465 268 e-mail: krzysztof.drazba@ipn.gov.pl dr Michał Sempolowicz, tel. 58 668 49 10, 666 030 215 e-mail: michal.sempolowicz@ipn.gov.pl Piotr Wiejak

6.	WIELKOPOLSKIE LUBUSKIE	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Poznaniu ul. Rolna 45a, 61-487 Poznań dr Katarzyna Florczyk, tel. 61 835 69 53 e-mail: katarzyna.florczyk@ipn.gov.pl
7.	DOLNOŚLĄSKIE ŁÓDZKIE MAZOWIECKIE OPOLSKIE ŚLĄSKIE	<i>Funkcję komisji wojewódzkiej pełni komisja wojewódzka w Krakowie</i> Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Krakowie ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków dr Marcin Chorążki, główny specjalista tel. 12 289 20 67, e-mail: marcin.chorazki@ipn.gov.pl Anna Pawlikowska-Wójcicka, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Krakowie, tel. 12 448 11 35, e-mail: anna.pawlikowska@kuratorium.krakow.pl

pieczętka instytucji

miejsowość, data

Protokół z etapu wojewódzkiego [\(wzór\)](#)

Konkurs ogólnopolski

„Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX”

dla uczniów /gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

Kategoria: gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne – proszę podkreślić właściwe

Województwo:

Nazwa komisji wojewódzkiej:

Telefon, Adres

Liczba **wszystkich** uczniów biorących udział w eliminacjach wojewódzkich:Uczniowie, których indywidualne prace uzyskały największą liczbę punktów
– kategoria: **prace pisemne**

Lp	Nazwisko i imię ucznia	Nazwa szkoły	Liczba uzyskanych punktów wg kryteriów § 12. 2 Regulaminu:	Imię i nazwisko nauczyciela opiekuna naukowego
1				
2				
3				

Zespoły uczniów (nie więcej niż 4 osoby), których prace uzyskały największą liczbę punktów – kategoria: **praca multimedialna**

Zespół nr	Nazwisko i imię ucznia	Nazwa szkoły	Liczba uzyskanych punktów wg kryteriów § 12. 2 Regulaminu:	Imię i nazwisko nauczyciela opiekuna naukowego
1	1. 2. 3. 4.			
2	1. 2. 3. 4			
3	1. 2. 3. 4			

Ewentualne dodatkowe informacje o przebiegu konkursu:

.....
.....
.....

Uczestnikom etapu ogólnopolskiego i ich opiekunom Kuratorium Oświaty w Krakowie zapewnia bezpłatny nocleg w Krakowie z 9 na 10 czerwca 2016 r. - proszę o podanie imion i nazwisk osób, które będą korzystać z noclegu:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy członków Komisji Konkursowej:

Przewodniczący:

Członkowie:
....

KRYTERIA I SKALA OCENY W ETAPIE OGÓLNOPOLSKIM

Konkurs ogólnopolski
 „*Utracone dziedzictwo – losy polskich ziemian w wieku XX*”
 dla uczniów /gimnazjów / szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016

Ustna prezentacja swojej pracy przez uczestnika konkursu <i>(nie przewiduje się korzystania z prezentacji multimedialnych)</i>		
OBSZAR OCENY	Punktacja	Uzyskana liczba punktów
Uzasadnienie wyboru tematu	0-2	
Przedstawienie swojej pracy <ul style="list-style-type: none"> ▪ trafnie dobrany materiał: (0-2) ▪ odpowiednia argumentacja: (0-2) ▪ samodzielność przemyśleń: (0-1) ▪ poprawne posługiwanie się terminologią historyczną: (0-2) 	0-7	
Przedstawienie oraz analiza i ocena zebranego materiału rzeczowego i źródłowego	0-3	
Kompozycja wypowiedzi i poprawność językowa	0-2	
Suma punktów: 14		
Odpowiedź uczestnika na pytania dotyczące zaprezentowanej pracy konkursowej		
Pytanie nr 1	0-2	
Pytanie nr 2	0-2	
Suma punktów: 4		
Łączna liczba punktów: 18		

*Uczestnik ustnie prezentuje swoją pracę. Przedmiotem oceny komisji jest **tylko i wyłącznie** ustna prezentacja pracy konkursowej dokonywana przez uczestnika etapu ogólnopolskiego oraz odpowiedź na pytania dotyczące pracy konkursowej. Komisja ogólnopolska nie zapoznaje się z pracami konkursowymi i nie ocenia ich – to było zadaniem komisji wojewódzkiej.*